

Vifo Forum

Temamøde

2. maj 2019

Analytiker Malene
Thøgersen

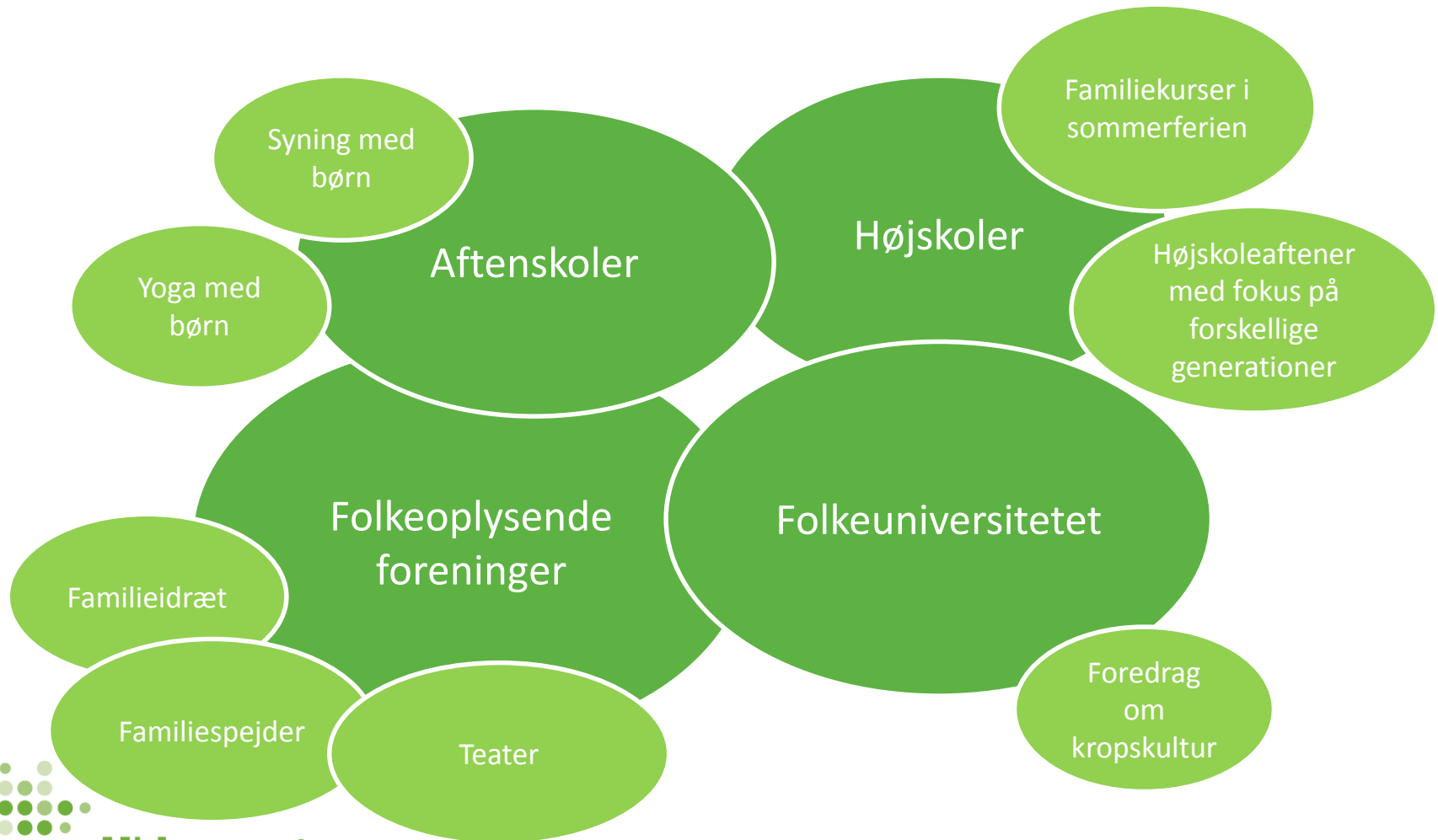
Foto: Colourbox

HVEM BETALER HVAD TIL BØRN OG VOKSNE?

Videncenter
for Folkeoplysning

EKSEMPLER PÅ AKTIVITETER PÅ TVÆRS AF GENERATIONER PÅ TVÆRS PÅ MANGE OMRÅDER

DEN ALDERSOPDELTE LOVGIVNING?

- Lidt historik
- Lovgivningen i dag
- Hvad betyder de lovgivningsmæssige rammer?

LIDT HISTORIK

Aftenskoleområdet:

Skoleloven 1814:

Frivillig undervisning for 'den konfirmerede ungdom' i skrivning, regning eller 'anden nyttig undervisning'.

1896: Aftenskolerne kom på finansloven

1930: Den første aftenskolelov

Det hele startede
med fokus på
børn og unge

Foreningsområdet:

1948: Tipsloven gav statsstøtte til landsorganisationerne

1954: Lov om ungdomsundervisning (støtte til ungdomsskoler og ungdomsforeninger)

Samtidig kommunal støtte til etablering af idræts- og fritidsfaciliteter

FÆLLES LOVGIVNING

- 1969: Aftenskolerne og foreningerne samlet under én lov: Fritidsloven (lov om fritidsundervisning mv.)

”Det er ikke samfundet uvedkommende, om den enkelte benytter sin fritid til positive fritidsbeskæftigelse eller til ligegyldigheder for slet ikke at tale om det, der er værre. Det må være rimeligt, at samfundet fremsætter tilbud til den enkeltes frie valg” (Radikale Venstre under lovarbejdet – uddrag fra Ibsen & Eichberg 2006)

- Lokale kommuneordninger afløste fritidsloven mange steder
- 1984: 10-punktsprogrammet: Forsøgsarbejde forud for Folkeoplysningsloven
- 1990: Folkeoplysningsloven: Stadig samlet lovgivning med to hovedområder – med fokus på forskellige aldersgrupper.

LOVGIVNINGEN I DAG - FORENINGSSOMRÅDET

- Der skal ydes tilskud til aktiviteter for børn og unge under 25 år (§15)
- Mulighed for kommunalt tilskud til aktiviteter for personer over 25 år
- I praksis er det kun ganske få kommuner, der gør det, og det er ofte bundet op på særlige betingelser
- Lokaletilskud: Tilskuddet kan nedsættes ud fra andelen af deltagere over 25 år

Foto: DDS

LOVGIVNINGEN I DAG - AFTENSKOLEOMRÅDET

”Kommunalbestyrelsen yder tilskud til undervisning, studiekredse, foredragsvirksomhed, debatskabende aktiviteter og aktiviteter tilrettelagt som fleksible tilrettelæggelsesformer for voksne **og for børn og voksne sammen**”

Folkeoplysningsloven § 2 stk. 2

”...det forudsættes, at antallet af voksne og antallet af unge under 18 står i et rimeligt forhold til hinanden. Det er forudsat, at undervisning i fritiden af 14-18-årige primært foregår i ungdomsskolen”

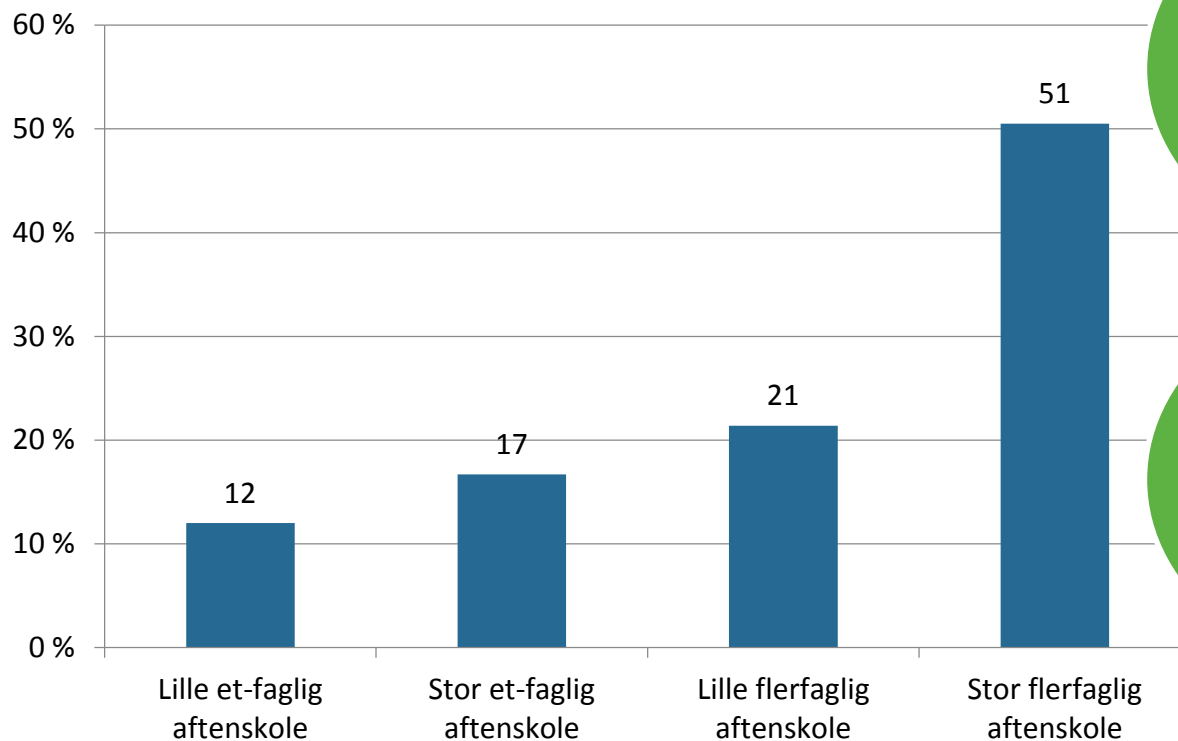
Kommentarer til § 2, stk. 2

Foto: Fokus Folkeoplysning

AKTIVITETER FOR BØRN OG VOKSNE I AFTENSKOLERNE

Aktiviteter for børn og voksne sammen – fordelt på aftenskoletyper (pct.)

Hver fjerde aftenskole har aktiviteter for børn og voksne sammen

Men for de fleste aftenskoler er det en nicheaktivitet

Figuren viser andelen af aftenskoler, der udbyder aktiviteter for børn og voksne sammen – fordelt på aftenskoletyper. n=326.

MULIGHED FOR AKTIVITETER PÅ BEGGE OMRÅDER

- En folkeoplysende forening kan tilbyde virksomhed inden for begge områder.
- Kommunen afgør hvilke foreningskrav, der stilles. Det sker ud fra en vurdering af, inden for hvilket område foreningen har sin hovedvirksomhed.
- En forening kan dermed modtage tilskud efter både kapitel 4 og 5, men tilskuddet skal anvendes til og afregnes efter den tilskudsform, hvor det er bevilliget.
- Ingen opgørelser over brugen af denne mulighed.

EKSEMPEL FRA KØBENHAVNS KOMMUNE

VISITKORTMODELLEN:

”Aftenskoler, der udover at udbyde aktiviteter for voksne også ønsker at udbyde aktiviteter for børn og unge, kan bruge visitkortmodellen. Aftenskoler kan under visitkortmodellen søge tilskud til aktiviteter med børn og unge. Der søges efter tidsfrister for aftenskoler, men efter tilskudsregler for børn og unge under 25. Se kapitel 4. Visitkortmodellen giver aftenskolerne mulighed for at udvikle deres aktiviteter med hold for børn og unge. Det kan for eksempel være en musikaftenskole, som ønsker at lave korsang og instrumentalundervisning for børn og unge. Med visitkortmodellen kan aftenskolen få tilskud på samme vilkår som andre børn- og ungeforeninger.”

Retningslinjer for støtte til folkeoplysning i København

OPSAMLING

- De lovmæssige rammer og grænser er et produkt af historiske spor
- Voksen- og børneaktiviteter er ret opdelte i de lovmæssige rammer
- Aktiviteter for børn og unge har høj prioritet
- Rammerne giver mulighed for kommunal styring af udgiftsniveauet
- Men der er åbninger i de lovmæssige rammer for større integration mellem områderne ift. målgrupper

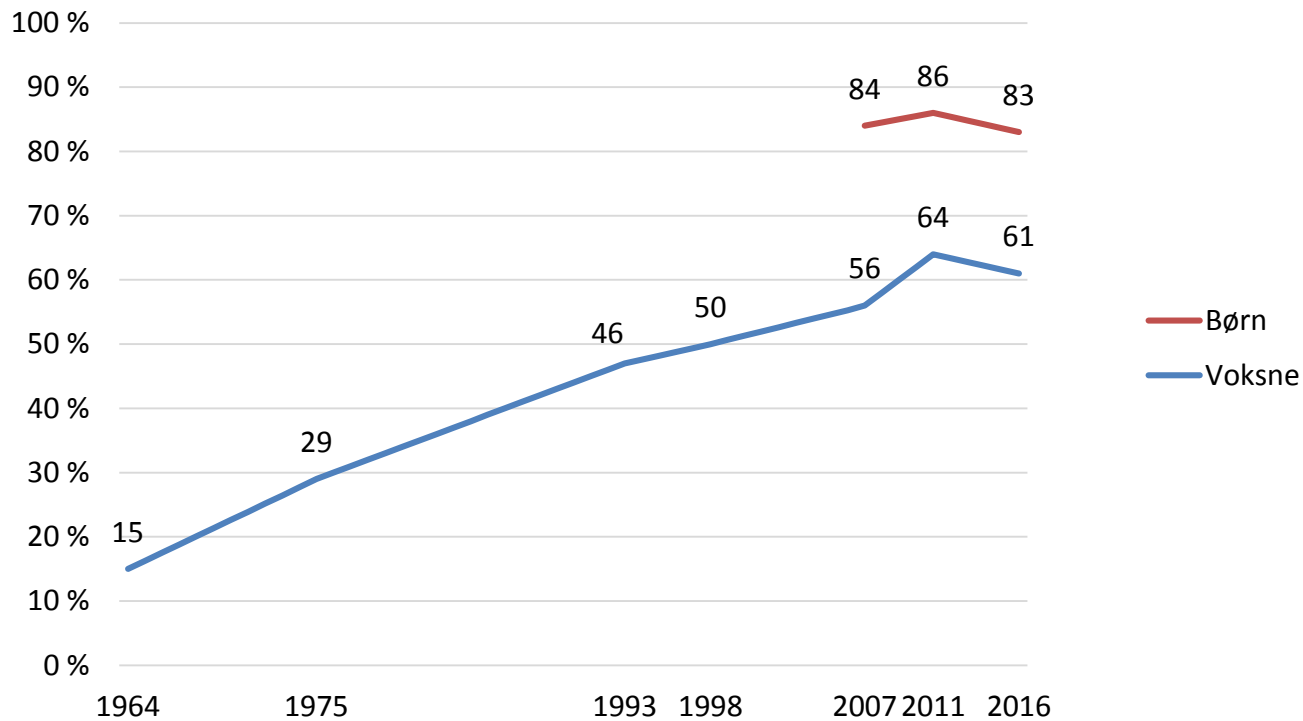
DEN ALDERSOPDELTE LOVGIVNING?

AFSLUTTENDE PERSPEKTIVER

- Er rammerne fulgt med tiden og udviklingen i fritidsdeltagelsen? Eksempel fra idrætten.
- Hvorvidt og på hvilken måde fremmer og hæmmer rammerne mulighederne for aktiviteter på tværs af generationer?
- I hvilken grad er rammerne styrende for aktørernes praksis?
- I hvilken grad er traditionerne/afsmittende effekter fra samfundet som helhed styrende for aktørernes praksis?

UDVIKLINGEN I IDRÆTSDELTAGELSEN

Udviklingen i idrætsdeltagelsen 1964-2016

Kilde: Pilgaard & Rask 2016: Danskernes motions- og sportsvaner 2016. Figuren viser andelen af danskere, som dyrker sport/motion.

Tak for ordet

Vifo Forum

FOF København
2. maj 2019

Malene Thøgersen
Malene.thogersen@vifo.dk

Videncenter
for Folkeoplysning